

«هوالحکیم»

عنوان:

تحریر در قرائت‌های قرآنی

دکتر باقر پورکاشانی

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْيَاسِرِ بْنِ زَيْدٍ

『@SERATEHAGHI』

از جمله تحریفاتی که در قرآن هست، قرائت‌های قرآنی هست که این قرائت‌ها باعث می‌شه معنی قرآن هم تغییر می‌کنه! ببینید قرآنی که الآن دست شما هست اعراب داره که اون زمان که خط کوفی رو نگاه کنید اصلاً اعراب نداشته! نقطه نداشته! چه برسه که اعراب داشته باشه! خب بعد این‌ها چه جوری بیان این‌ها رو بخونن؟ لذا مرحوم آقا شیخ «آیت‌الله علامه مجتبی قزوینی» یک مطلب عجیبی رو می‌گه؛ می‌گه «کم‌تر آیتی است که از جهات مذکوره مورد اختلاف قراء و مفسرین نباشد». کمتر آیه‌ای هست! یعنی اختلاف قرائت در آیه‌ای که آیه رو چه طوری بخونیم؟! «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ»؟ «مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ»؟ «مُلِكِ يَوْمِ الدِّينِ»؟ و این‌ها هر کدام نگاه می‌کنیم حالا این‌جا این‌قدر نیست، جاهای دیگه می‌بینید معنیش تغییر می‌کنه!

لذا بحثی شده به اسم قرآء سَبْعَه؛ کسانی بودن که سالها بعد از پیامبر، این قرآن‌ها رو که نوشتن این قرائت‌هایی که داشته و از هر کدوم از این‌ها دو نفر گزارش کردن، می‌بینیم که قرائت‌های قرآن متفاوت شد. حالا من يك معرفتی نسبت به این‌ها هم داشته باشم این خودش بحث خیلی مهمی هست ها! این بحث‌ها رو ما هر جا نمی‌گیریم، چون این‌ها رو مطرح بکنیم شك و شبهه می‌ندازه! می‌گه چه کاری هست حالا! بذار بخونن همین قرآن رو! ولی باید بدونیم این قرآن، قرائت‌های مختلفی داره. برای همین مثلاً از آقای سیستانی سؤال می‌کنند می‌گن در نماز خب بالاخره وقتی قرائت‌ها رو بخونیم معنی‌هاش هم تغییر می‌کنه! چه جوریه؟ آقا می‌فرمایند با هر کدوم بخونید درسته. چه کار بکنه؟ خبر هم خبر واحدی هست هر کدوم! یعنی به طور اکثر مشهور بین شیعه و سنی که این قرائت‌ها، این قرآء، مطالبی که می‌گن خبر، خبر واحدی هست.

حالا ببینید این قرّاء، این‌ها کی هستند؟ یکی از این‌ها
 عبدالله بن عامر دمشقی، متوفی ۱۱۸ هجری قمری هست؛ این
 یکیش. مرحوم آیت‌الله خوئی، این‌ها رو کامل معرفی می‌کنه؛
 کتاب خیلی نفیسی هست. دومی: ابن کثیر مکی؛ متوفی
 ۱۲۰ هجری قمری هست. سومی: عاصم بن بهدله کوفی؛
 متوفی ۱۲۸ هجری قمری هست. چهارم: ابو عمر بصری؛
 متوفی ۱۵۴ هجری قمری هست. پنجم: حمزه‌ی کوفی، حمزة
 بن حبیب کوفی؛ ایشون متوفی ۱۵۶ هجری قمری هست.
 ششم: نافع مدنی، ایشون متوفی ۱۶۹ هجری قمری هست.
 هفتم: کسائی کوفی؛ ایشان متوفی سال ۱۸۹ هجری قمری
 هست. هشتم: خلف بن هشام؛ سبعة بود دیگه! هفت تا
 بود دیگه؟ آقای خوئی تا ده تا میاره! خلف بن هشام، ایشان
 متوفی ۲۲۹ هجری قمری هست. نهم: یعقوب بن اسحاق؛
 متوفی ۲۰۵ هجری قمری هست. دهم: یزید بن قعقاع؛ متوفی
 ۱۳۰ هجری قمری هست. خب تا ده تا قاری آوردن.

حافظ در غزل ۹۷ دیوان خودش بیت یازده می‌گه:
عشقت رسد به فریاد گر خود بسان حافظ
قرآن ز بر بخوانی در چهارده روایت!

این ده تا آورده می‌گفته به چهارده تا روایت بخونم،
به چهارده تا قرائت بعضی‌ها گفتن بخونه. بعضی‌ها
گفتن یعنی چی چهارده تا قرائت؟ می‌گن که بابا هر
کدوم از این قرائی که هست، برای هر قرائت، دو
تا راوی هست، دو تا راوی از او نقل کردن. قرائت
سبعه هست دیگه! هر کدوم دو تا هم بخوان نقل
بکنن می‌شه چند تا؟ می‌شه چهارده قرائت.

خب حالا چهارده قرائت کدوم یکی درسته؟ ان شاء الله
 امام زمان تشریف میارن ببینیم چطور می شه! حالا
 ممکنه کسی بگه همه ش درسته! خب همه ش درسته
 این ضد و نقیض هست! یعنی جبرئیل به پیامبر نازل
 می شد می گفت که

«مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ»! «مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ»! «مُلِكِ يَوْمِ الدِّينِ»!؟!

این طوری می اومد می گفت؟ جبرئیل چند جور به
 پیامبر می گفت؟ چند جور نمی آمد می گفت يك جور
 می گفت! این يك مشکلی هست! لذا می فرمایند که
 خب مردم انس گرفتن با قرائت ها، وقتی امام زمان
 میاد يك آیه رو جور دیگه ای می خونه، می گن آ، يك
 چیز جدیدی آوردید شما! يك قرآن جدیدی آوردید!

قرآن ما با این قرآن فرق می‌کنه! اون قرآن با شأن نزول هست! حتی اون قرآنی که حضرت امیر از خانه در نیومدن تا تکمیلش کردن، اون روایت‌هایی که می‌گه که مثلاً قرآن چنین و چنان و کم شده، یعنی با توجه به این که آقا گاهی وقت‌ها تفسیراتش رو هم نوشتن، تأویل‌ها رو هم نوشتن، رموزش هم نوشتن. مرحوم آقای خوئی تو اون روایت‌ها می‌خواد بگه اون چیزهایی که غیر از متن اصلی هست، اون‌ها هم در اون قرآن اصلی هست. اون که می‌گن کم شده یعنی اون‌ها کم شده. ولی مرحوم محدث نوری، استاد آقا شیخ عباس قمی می‌گه نه! یک سری آیه‌ها اصلاً کم شده! آیات قرآن ۶۶۶۶ تا آیه نبوده، خیلی بیشتر از این بوده! خب باز این‌جا مشکل درست می‌شه! قرآن کم شده یعنی ناقص به دست ما رسیده؟

می‌فرمایند که خب ائمه‌ی معصومین همین قرآن
رو مهر تأیید گذاشتن، اون چیزهایی که کم شده
خودشون یا گفتن یا در چهارچوب روایت، اون‌ها رو
گفتن که دین کامل بشه، پک کامل بشه. اما در مورد
زیاد شدن قرآن چنین چیزی نداریم، چون اعجاز‌آمیز
هست قرآن چیز زیادی نیست مثلاً يك سوره بهش
زیاد کرده باشن. اما خب بین دانشمندان شیعه و
سنّی داریم که قرآن تحریف به نقصان هست. مرحوم
آقای خوئی می‌گه نیست، می‌گن کم نشده؛ مرحوم
شیخ انصاری می‌گه کم نشده؛ اما همین مرحوم آقای
خوئی که صاف وایساده می‌گه يك آیه از قرآن کم
نشده، میاد می‌گه که آقا جان تحریف در قرائت‌ها
هست! تحریف در جابه‌جایی سُوَر هست، تحریف
در جابه‌جایی آیات هست، این مسائل هست.